

História obce Csömör (Čemer)

Obec sa nachádza na západnom okraji Gödöllő kopcov, na severovýchodnej hranici mesta Budapešť, v meandri Čemerského potoka. O menej známom období, ktoré predchádzalo obdobiu s názvom „honfoglalás“ (príchod Maďarov do ich terajšej vlasti), svedčí množstvo archeologických nálezov.

V západnej a juhozápadnej časti dnešnej usadlosti archeológovia našli stopy a zvyšky usadlosti z mladšej doby kamennej (4000-2500 pred Kr.) a z doby bronzovej (1900-800 pred Kr.)

Východne, hlbky zeme za plážovým kúpaliskom v sebe skrývajú keramické zvyšky z doby železnej ako i keltskú usadlosť a jej pohrebisko.

Severovýchodne, blízko hranice s územím obce Mogyoród, sa našiel hunský hrob, ako i usadlosť z mladšej doby kamennej a z arpádskej doby.

V smere na Újpalota a Árpádföld, čiže na južných a juhovýchodných lánach, značné množstvo armatanských, avarských a arpádskeho pamiatok, ako i na mieste dnešných „kapustných polí“ keltské predmety, predmety z obdobia začiatku n.l., ďalej na území susediacom s hranicami územia Kerepes hrobka z obdobia sťahovania národov a iné nálezy, sú dôkazom stálej obľúbenosti tohto územia.

Tiež na južnom, juhozápadnom svahu hory Kalvária našli archeológovia stredoveké zostatky obce Čemer a miesto vtedajšieho kostola. Po období honfoglalás usadlosť z arpádskej doby sa začala výrazne rozvíjať, čo dokazuje aj prvý písomný dokument z roku 1135, podľa ktorého Lampert, pochádzajúci z panovníckeho dvora, daroval Bozockému kláštoru dedinu pod názvom Chemer.

Od tej doby významný cirkevný záujem charakterizoval silové pomery obce. Neskôr statok odkúpila rodina Zayová a ich priezvisko doplnili s názvom usadlosti, ktoré tak znelo Franciscus de Chemer. Z nejakého dôvodu v jednom úradnom dokumente z roku 1434 sa spomína meno Chennor.

V období tureckých nájazdov sa usadlosť úplne vyľudnila. Znovu sa začala zaľudňovať po Szatmárskom zmieri. Rozhodnutím „Neoaqistica Commissio“ usadlosť pripadla rodine Wattayovcov, ktorí od r.1720 sem nasťahovali Luteránskych, totiž evanjelických Tótov (Slovákov). Neskôr sa usadlosť dostala do vlastníctva grófa Antona Grasalkoviča, ktorý v roku 1826, doplňujúc obyvateľstvo po zdecimovaní v priebehu veľkej epidémii cholery z roku 1811, nasťahoval do usadlosti Nemcov.

V nasledujúcom období Čemerské panstvo malo početných majiteľov. Najskôr barón Sina Simon, potom Belgická banka a Viedenská dopravná banka, po nej László Boronkay, nakoniec Anton Lukács. Boli to ťažké časy pre obec. Keď kaštieľ patrili Antonovi Lukácsovi, resp. jeho dedičom, k obci patrili aj územia usadlostí Nándormajor, Óhegy, Újhegy a Középhegy. Tieto pomenovania, ako aj skôr a neskôr zrodené, ostali až do dneška.